

Det hon såg

Jeanette Semb

Det hon såg

Krimroman från Hvaler

Översättning:
Annika Lidén

Boknöje

Författare: Jeanette Semb
Originalets titel: *Det hun så*

Copyright © Krimbokforlaget 2021
All rights reserved
Translation copyright © 2022 Boknöje AB

Omslagsdesign: Emma Graves och Hilde Rebård Evensen

ISBN 978-91-7713-680-4

Sättning: ScandBook AB
Tryck: ScandBook AB, Falun 2022

Boknöje
www.boknoje.se
info@boknoje.se

Prolog

Skjærhalden på Hvaler, 8 augusti 2014

Sommarkvällen var varm, och nästan vindstill. Bara korta små vindpustar tog tag i den gamla björken, och gjorde så att löven rasslade. Snart skulle solen försvinna bakom de låga bergknallarna som omringade vattnet, och mörkret skulle sänka sig över stugan. Men just nu, utanför fönstret som stod på glänt, hördes ljuden av sommar. Brummandet från en gräsklippare, ljudet av en båtmotor i fjärran. Solstrålarna som trängde igenom den lilla glipan mellan gardinerna, gav fortfarande värme.

Själv var hon iskall.

Det låg något tungt och pressade över bröstet.

När han somnar ska jag springa min väg, och aldrig se tillbaka.

Hon stirrade upp i taket genom en slöja av tårar. Väntade på det djupa ljudet av sömn. Det jämna brummandet av hans snarkning skulle göra henne fri, hoppades hon, men än så länge låg hans arm som en betongkloss över hennes revben.

Slagen hade blivit hårdare på senaste tiden. Fyllda med hat. Blåmärkena hann inte försvinna förrän han planterade några nya. Det slutade aldrig. Ibland var de omöjliga att kamouflera. En gång i tiden trodde hon att det fanns hopp, att de första slagen också skulle bli de sista.

Nu visste hon att de aldrig skulle försvinna.

Minuterna gick, hon visste inte hur många, bara att de kändes ändlösa.

Till slut kunde hon höra det jämna brummandet av hans snarkningar. Så väntade hon ytterligare några minuter, innan hon vågade röra på sig. Några millimeter först. Ansiktet låg vänt mot henne, och hon var förberedd på att han skulle slå upp ögonen och borra blicken i henne. Giftiga ögon, fulla av hån.

Hon försökte flytta på hans arm, men det gick inte. I stället var hon tvungen att åla sig ur sängen och det strama greppet. Hålla smärtan inne, inte ett ljud över läpparna. Det var inte bara revbenen som gjorde ont, hela kroppen var mörbultad.

Sängen knirrade, och hon tvärstannade. Rädslan kändes som sura uppstötningar i halsen, och hon kunde knappt andas.

Skynda dig ut, han ska inte få göra dig illa mer.

När hon hade ålat sig ur sängen, tittade hon sig omkring efter kläderna. Hon var naken på överkroppen. Kjolen som han inte hade haft tid att få av henne, hade legat hopknycklad runt midjan. Nu drog hon ner den över de röda, och ömma låren. Så långt det gick. Hon plockade upp toppen från golvet och trädde den över huvudet. Hittade trosorna vid sängstolpen, halvvägs sönderslitna. Lät dem ligga, hon måste ta sig ut innan han vaknade.

Tyst smög hon över golvet. Undvek nätt och jämnt plankan hon visste knarrade. Smög sig vidare, in i vardagsrummet. Såg sig om efter väskan. Trodde den stod i fönsterkarmen, men nej då, bara några tomma ölflaskor stod där nu. När hon skulle titta bakom stolen, trampade hon på en glasskärva, och måste bita sig i läppen för att inte skrika. Hon böjde sig ner och plockade ut glasskärvan

ur hälen. Blodet sipprade från den nakna foten och ner på den smutsiga mattan, men hon kunde inte bry sig om det nu.

Hitta väskan, och springa ut från stugan.

Komma därifrån.

– Är det denna du letar efter, din jävla hora?

Hon bröt ihop. Rösten rev i öronen. Han stod i dörröppningen in till sovrummet med armen utsträckt. På handleden hängde väskan och dinglade.

– Du lämnar mig väl inte? Hans ögon var mörka.

Hon svalde, strupen var torr.

– Så svara då, kärring!

Orden. Hon letade desperat efter dem. De rätta orden, rätt sammansatta. Meningarna som hon hade övat på upprepade gånger. Hon orkade inte mer. Hon och han, det var över.

Men orden hade försvunnit. Flytt. Hon ville gärna fly, hon också.

Han närmade sig.

– Varför gör du detta, provocerar mig på detta viset?

Han tog ett steg emot henne, och hon tog ett steg åt sidan.

– Låt mig vara, snälla!

– Låt mig vara, snälla, härmade han med tillgjord röst.

Kom ännu lite närmare.

Hon tog ännu ett steg åt sidan, aktade sig för att inte trampa i glasskärvorna igen. Tittade förbi honom mot ytterdörren, försökte beräkna. Det gick inte, han skulle kasta sig över henne så fort hon började springa.

Så rörde han sig. Snabb som en panter. Hans steg över golvet, hårda, farliga.

Hon sprang bakom stolen, sköt den mot honom.

– Vill du leka katt och råtta? Så låt oss leka lite. Pax för att vara katten. Hans röst rann över av syrlighet.

Han hoppade upp i stolen och skulle gripa tag i henne när han snubblade. Hon hann precis smita undan.

Hon sprang.

Han svor. Kom upp på benen.

Han kom efter, men var fortfarande berusad. Han hade druckit upp resten av spriten och tömt nästan alla ölflaskorna. Han kunde omöjligt vara lika snabb som i vanliga fall.

Hon sprang ut från stugan. Det var inte förrän vid det smärftfulla mötet med kottar och granbarr som hon kom ihåg skorna som stod kvar i hallen.

Hur skulle hon kunna fly barfota i oländig terräng med sår under fötterna?

Hon höll tillbaka smärtan medan hon sprang bort över stigen mot vattnet. Ner till båthamnen. Bad om att det skulle finnas någon där, någon som kunde hjälpa henne. Hon tyckte hon kunde känna knivbladet rispa i huden.

Kvistarna från buskarna piskade henne i ansiktet. Hon skar av från stigen och sprang in i snårskogen. Fötterna rörde sig framåt på marken, även om det kändes som om de träffade en spikmatta.

Så var det plötsligt tvärstopp, hon föll i marken med en smäll.

Ansiktet träffade jord och smuts, och det kändes som om hon hade en massa barr i munnen. Hon spottade och harklade sig, försökte resa sig, men benet satt fast i en trädrot. Vristen värkte. Hon jämrade sig, lyfte upp knäet mot bröstet och tog tag runt vristen. Satan, vad ont det gjorde. Tårarna rann.

Nu är det för sent, tänkte hon. *För sent för mig*. Som för hans mor, när fadern bankade hennes huvud lite för hårt i klinkern i badrummet.

Han hade det i sig, precis som sin far.

Hon föll ihop. Tunga, hårda, arga steg nådde henne.

– Nu kommer du fram omedelbart, annars dödar jag dig.
Hon flämtade, kurade ihop sig. Kippade efter andan.
Hörde honom ropa ännu en gång, men lite längre bort.
Hon tog sig upp på benen, men kunde inte stödja på foten. Bara den inte är bruten, tänkte hon förtvivlat. Hon la sig på marken, ålade sig bort i det höga gräset. Funderade över hur det skulle vara att simma med bruten fot.

En liten båt gled genom alldeles stilla vatten. Solen speglade sig i den lugna, blå vattenytan, och mannen i båten böjde sig fram och stängde av motorn. Så låg båten där och guppade.

Hon såg att det satt två barn i båten. Flickan kunde vara tre, fyra år. Pojken kanske nio. Flickans små, runda händer höll hårt i ett fiskespö. Det bruna håret var uppsatt i flätor på varje sida om det söta ansiktet, och hon inbillade sig att hon kunde skymta pyttesmå fräknar på nästippen.

Båten låg bara några meter bort, och hon såg dem så tydligt. Flickan bet sig i underläppen, ansiktet var beslutamt, och blicken var fäst på punkten i vattnet där linan bröt ytan. Hon kände det medan hon låg där, suget efter barnet hon förlorade. Hur tillvaron rämnade när hon inte längre kunde känna sparkarna i magen. Hur hans ansikte blev askgrått när han förstod vad som hade hänt.

Sedan läkarens ord som skar i hjärtat. *Du kan aldrig bli gravid igen.*

Den dagen rasade livet ihop.

De var säkert syskon, barnen i båten. Han satt beredd att hjälpa lillasystern om hon fick napp. Tröjan var för kort i ärmarna, och han drog i dem hela tiden.

Mannen tog fram mobilen och tog en bild av barnen, därefter skrev han något. En stolt pappa, med en bild av två fina barn. Sommarlycka, tänkte hon. Den allra bästa

formen av lycka. En sådan som hon också så innerligt hade velat känna.

En båtmotor vrålade i sommarkvällen. Hon gjorde stora ögon när hon upptäckte ribbåten som var på väg i full fart mot den lilla båten. Hon sträckte på sig för att kunna se. Skymtade en gestalt vid rodret med en huva över huvudet. I ett vilt ögonblick tänkte hon att det var *han* som var på väg för att hämta henne.

Så förstod hon att det var någon annan. En annan galning.

Såg han inte båten med fadern och barnen?

Fadern ropade och fäktade med armarna, hon kunde känna hans panik. Tyckte hon kände den som en stickande smärta i bröstet. Mannen i båten med den vrålade motorn, fortsatte bara rakt fram och snart var han borta hos den lilla familjen.

Hon glömde sin egen smärta. Glömde att vara rädd. Hon hörde fadern skrika, sa till barnen att lägga sig ner i båten. Hon hann se flickans förskräckta ansikte, fiskespöet som gled ur hennes händer. Hennes storebror som var där meddetsamma och fångade det innan det hamnade i vattnet. Pojken förstod allvaret. Han la armen om systemen, och de la sig ner i botten på båten.

Fadern försökte förtvivlat få i gång motorn, nu var det bara tal om sekunder innan ribbåten körde in i den lilla familjen. Det var som om hon kunde känna faderns rädsla, allt som stod på spel. En pappas desperata önskan om att beskydda sina barn.

Det var för sent.

Ribbåten var precis intill nu, men i stället för att köra in i båten, svängde den och gjorde en kraftig inbromsning. Vattnet sprutade. Faderns blick, som innehöll rädsla och misstro, han hann inte reagera.

Mannen med rånarluva böjde sig över båten och kastade

honom i vattnet. Fadern flämtade när han mötte det kalla vattnet. Han fäktade med armarna, men mannen höll honom nere. Barnens pappa klarade att sticka upp huvudet ur vattnet, kippa efter luft. Han försökte skrika, men det gick inte. Mannen med luvan tryckte ner honom igen.

Hon drog efter andan. Var tvungen att stoppa det som hände, innan det var för sent.

Hon tänkte skrika, men inget ljud kom över läpparna. Det sista hon såg, var den lilla nästippen som stack upp över relingen. Rädslan som var inetsad i flickans blick, när hon förstod att hennes pappa skulle dö.

Fredriksstad blad:

Min käre man och bäste vän, barnens ovärderliga pappa.

Plötsligt och skoningslöst slets du bort från oss.

Trygve Alme

född 1976 – död 2014

Maria

Sofie och Kristian

*Vänta inte med att leva, vänta inte på en bättre tid,
för plötsligt medan du väntar, är ögonblicket förbi.*

Begravning i Hvaler kyrka, fredag den 22 augusti 2014.

Fredriksstad blad: Torsdag 21 augusti 2014

Sökandet efter det saknade barnet avslutas.

Ingen misstanke om något brottsligt.

1

TRE ÅR SENARE

Fredrikstad, tisdag 13 juni 2017

Maria Alme stod på scenen i Litteraturhuset i Fredrikstad, och tittade ut över salen. 120 platser, inte en stol var ledig. De andra författarna hade tagit plats i stolarna på scenen, och deras blickar var lyfta, medan leendena självsäkert var riktade mot publiken.

Jag bör sätta mig, tänkte Maria. I stället tog hon glaset som stod på flygeln, satte det mot munnen för att dricka, lite för fort, lite för vårdslöst så att lite av vattnet rann nerför hakan. Hon vände sig om för att slippa blickarna som var riktade mot henne.

Musikern Trygve Skaug stod bredvid scenen vid fönstren mot floden. Den röda stadsfärjan tuffade förbi med däck fullt av passagerare, och längs kajen precis utanför låg en daycruiser förtöjd, med ett gäng festglada ungdomar med varsin öl i handen.

Skaug stämde gitarren medan han såg ut över församlingen.

Om hon bara hade haft hans lugn.

Andas, Maria, andas med magen!

Så kom kvällens programvärd och intog scenen. Självsäkert log hon mot publiken hon också, innan hon vände sig mot Maria och frågade om hon inte skulle sätta sig?

– Jag ska bara samla mig lite.

Programvärden nickade och gick bort till teknikern. Diskuterade med honom. Gestikulerade.

En av författarna vinkade henne till sig. Pekade på den lediga stolen, la sin hand på armstödet. Maria kände förtvivlan som stack och bubblade. Hur det kändes omöjligt att ta de nästa stegen.

Varför var det så svårt?

Hon skulle ju bara prata om sitt författarskap, något hon hade gjort hundratals gånger. Innan livet kom och satte krokben för henne.

Stick i väg nu medan du har chansen. Innan allt går åt helvete.

Maria sjönk ner på stolen. Händerna darrade.

Trygve Skaug tog mikrofonen, och med lugn röst berättade han om två människor som hade blivit gamla tillsammans. Två älskande som kände varandra utan och innan, och som kunde kommunicera med varandra utan ord.

Det var en rörande historia, men Maria blev sorgsen av att höra den. Hon hade också trott att hon skulle bli gammal med mannen hon älskade, men ödet ville annorlunda.

Spørsmålet om jeg overlever, sjöng Trygve Skaug.

Gi meg et blikk som aldri viker

Et håp som står av seg sjøl

Hjerter som tåler å knuses, uten at det slår seg i hjel.

Hennes hjärta krossades i samma stund som hon fick den tragiska nyheten. Allt ändrade sig i det ögonblicket, ingenting skulle bli som förut, och sorgen som vällde in, försvann aldrig.

Maria såg ut över salen, på alla som satt där och ville ha något av henne. Det kändes helt omöjligt att prestera någonting.

– Välkommen till Litteraturhuset, började programvärderna när Skaug var färdig. Först presenterade hon de andra, räknade fort upp deras författarskap, sedan vände hon sig mot Maria.

– Och så har vi den framgångsrika Maria Alme, som har tre kritikerrosade böcker bakom sig. För den senaste, *Tre sekunder före midnatt*, vann hon Bokhandlarpriset 2013. Sedan blev det tyst. Vi ska prata med henne om denna tystnaden, och så ska hon berätta om sitt nya projekt. Jag gissar att det är många här som är spända, och som ser fram emot att höra om nästa bok.

Nästa bok, tänkte Maria, hon som hade haft skrivkramp i tre år. Orden kom bara inte ner på pappret längre. Framför datorn var det som om huvudet fylldes med luft. Ett stort tomrum, svart och utan inspiration. Det vita pappret var bara så sorgligt vitt.

Programvärderna la det slanka benet över det andra innan hon lutade sig tillbaka i stolen.

– Dina böcker blev en stor succé när de kom ut, och de sålde i stora upplagor också, men så blev det tyst. Vad hände?

– Livet kom och bet mig i rumpan, sa Maria.

– Vad sa du?

– Livet kom och bet mig i rumpan! Hon höjde rösten.

Kvinnan i den röda plyschstolen höjde först ögonbrynet, innan hon tvingade fram ett skratt och vände sig mot salen.

– Det var ett fint sätt att se det på. Livet kommer väl och biter oss alla i rumpan av och till, gör det inte det? Så vänd mot Maria: – Jag förstår att livet kom i vägen, som det gör ibland, men vad var det som egentligen hände?

– Döden hände, sa Maria. – Det var inte mer än det.

Kvinnan stirrade på henne innan hon tittade ner i sina papper. Bläddrade febrilt medan hon harklade sig. Insåg

plötsligt att hon gjort ett väsentligt fel, och nu försökte hon hitta en smidig övergång till nästa fråga.

Trygve Skaug stod vid fönstret, och Maria mötte hans blick. Hon visste att han visste.

– Jag måste gå, sa hon och reste sig. Det svindlade för henne, och hon måste komma av scenen, innan det gick riktigt galet. Springa ut genom dörren och nedför trap-porna innan tårarna blev synliga för alla.

Hon hörde Skaugs röst bakom sig, då han tog över scenen för att programvärden skulle hinna samla sig.

Elsk meg som du gjør, bare elsk meg som du gjør.

Hold meg som du gjør, bare hold meg som du gjør.

Ute på gatan blev Maria stående och kippade efter andan när det kom en kraftig vindby från havet.

Bilen stod parkerad på en sidogata en bit bort. Hon gick med snabba steg längs kajkanten, ångrade att hon hade tagit på sig de högklackade skorna, som ekade som militärkängor mot asfalten. När hon svängde upp mot torget, kom det ännu en kraftig vindby, som grep tag i den vida kjolen, och gjorde det ganska luftigt där bak. Hon hörde någon som skrattade. Det kunde i stort sett göra detsamma.

Maria strök händerna över kjolen och skyndade sig till sin Toyota, som för länge sedan hade sett sina bästa dagar. Satte sig bakom ratten och vred om nyckeln. Blinkade bort några tårar som skymde synen. Denna dagen hade blivit för mycket. Hela livet hade blivit för mycket.

Tre år hade gått. Tre år sedan Trygve och Nora aldrig kom tillbaka från fisketuren. Inte en dag hade gått utan det smärtsamma suget av saknad. Sorgen hade skiftat form och färg, men den försvann aldrig.

2

Skjærhalden på Hvaler, tirsdag 13 juni 2017

– Se dig för, då!

Kristian Alme tvärstannade när en läskflaska svepte förbi näsan och landade i diket. Gapskratten skallade över hela Skjærhalden. Ekade i hans öron. Han stack händerna i byxfickorna och tvingade sig vidare. De hängde på hörnet vid matbutiken, tre av pojkarna i klassen. De värsta bråkstakarna på skolan.

– Akta dig, så du inte tappar byxorna!

Det var Bölla som ropade. Han hette egentligen Fredrik, och var polischefens son, men Kristian kallade honom bara för Bölla. Inom sig. Det namnet passade mycket bättre.

Kristian försökte gå lugnt medan han höll andan. Hopades att de inte kom efter. Satte upp farten när han hade gått förbi den gamla semesterstugan som låg uppe i sluttningen. Bara några minuter kvar tills han var hemma.

Det var mest rop och elaka kommentarer, men det hände att han fick stryk också. En gång hade Bölla dragit så hårt i hans jacka att den hade slitits sönder ner över ryggen. Hemma sa han att jackan hade blivit förstörd när han klättrade ner för ett träd. Hans mamma hade trott honom, och sagt att de fick köpa en ny. Men han visste ju hur hon slet, det var inte så lätt att bara hosta upp pengar.

När han svängde upp på Furustien och axlarna äntligen började sänka sig, grep någon tag i kragen på jackan och höll honom tillbaka. Kristian vände sig om. Bölla flinade med det stora mellanrummet mellan framtänderna. Fräk-narna på näsan hade nästan glidit ihop till en stor under de första sommarveckorna.

– Fegis!

Skrattet skar i öronen. Ingen hade ett så elakt skratt som Bölla. Det hände att det skrattet följde honom in i drömmarna.

Kristian såg sig om efter de andra, men det var bara Bölla där.

– Du ska göra mig en tjänst!

– Vad då? Kristian försökte febrilt ta sig ur hans grepp.

– Du ska ta hand om denna åt mig.

Bölla tittade sig omkring, så drog han av sig ryggsäcken. Stack ner handen och plockade upp ett brunt paket. Innan Kristian hann protestera, hade Bölla öppnat hans ryggsäck och stoppat ner det där.

– Inte ett ord till någon, för då är du död!

Bölla drog fingret i en snabb rörelse över halsen.

– Vad är det i det?

– Har du inte med att göra. Göm det ordentligt! Jag säger ifrån när jag ska ha det tillbaka.

Kristian bet sig på insidan av kinden. Önskade att han kunde säga att han inte ville ta hand om någonting åt Bölla. Varför skulle han det? Men plågoanden var redan på väg bort över Strandveien. Han vände sig om när han kom till korsningen, och gjorde samma rörelse över halsen igen, hans läppar mimade: *Inte ett ord till någon, för då är du död!*